

ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้า (วันอัฐมีบูชา)

วันอัฐมีบูชาตามที่ปรากฏในพุทธประวัติ คือ วันถวายพระเพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้า แม้ว่าจะได้ถวายพระเพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้าจริงไปแล้ว ในบางท้องถิ่นนับถือศาสนาพุทธ ก็ยังจัดงานถวายพระเพลิงพระบรมศพจำลองขึ้นเพื่อระลึกถึงพระพุทธคุณ สำหรับประเพณีการจัดงานวันอัฐมีบูชาของจังหวัดนครปฐม จัดให้มีขึ้นเป็นประจำทุกปีที่วัดใหม่สุคนธาราม ตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี ตรงกับวันแรม 7 ค่ำ เดือน 6 หรือ หลังวันวิสาขบูชาประมาณ 7-8 วัน เป็นประเพณีที่ชุมชนแถบนี้ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมานานนับร้อยปีแล้ว

กิจกรรมของงาน

กิจกรรมของประเพณีนี้เริ่มด้วยการสร้างโลงพระศพสมมติของพระพุทธเจ้าขึ้น แต่เป็นโลงจำลองขนาดเล็กกว่าของจริง แล้วนำไปตั้งบำเพ็ญกุศลบนศาลาการเปรียญ มีการสวดพระอภิธรรมในคืนวันแรม 6 ค่ำ 1 คืน รุ่งเช้าวันอัฐมีบูชาทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ ตอนบ่ายจะมีงานบันเทิงที่แฝงคติธรรมเป็นการเชิญชวนให้คนมาร่วมงานมากขึ้นด้วย โดยชาวบ้านแต่ละหมู่บ้านจะจัดขบวนแห่ผ้าป่าที่แปลกตา คือ ผู้ร่วมขบวนมีทั้งประเภทที่แต่งกายสวยงามรำฟ้อนนำหน้าขบวนกับประเภทแต่งกายแสดงเหตุการณ์เกี่ยวกับคติธรรมต่าง ๆ เช่น เรื่องราวในพุทธประวัติตอนมารผจญ หรือตอนนางสุชาดาถวายข้าวมธุปายาสแด่พระพุทธองค์ และเรื่องจำลองในไตรภูมิเกี่ยวกับนรกภูมิว่าด้วยผู้กระทำความผิดศีลข้อต่างๆ จะได้รับการตอบสนองในรูปแบบเดียวกันเป็นการย้ำเตือนให้พุทธศาสนิกชนได้เกิดมีสติ คำนึงถึงบาปบุญคุณโทษเกรงกลัวต่อการทำบาป

ภาพ : การแต่งกายแสดงเหตุการณ์เกี่ยวกับคติธรรมในขบวนแห่

ภาพ : การแต่งกายแสดงในขบวนแห่

ในขบวนแห่ นอกจากผ้าป่าแล้วยังมีดอกไม้ไฟ พลุ ตะไล ไฟพะเนียง กรวดหรือจรวด (บั้งไฟแบบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) เมื่อขบวนแห่ทั้งหมดเข้ามาถึงวัดแล้ว ได้อัญเชิญโลงพระศพจำลองลงจากศาลาการเปรียญ เดินทักษิณาวัตรพระเมรุมาศ 3 รอบ พระเมรุมาศนั้นได้ก่อสร้างขึ้นเพื่องานนี้โดยเฉพาะ มีขนาดพอเหมาะกับโลงสมมติ และได้รับการตกแต่งอย่างสวยงามด้วยหยวกกล้วยแกะสลักประดับด้วยผ้าแพรพรรณ ที่สำคัญ คือ บริเวณด้านหน้าพระเมรุมาศมีพระพุทธรูปปางไสยาสน์ประดิษฐานบนโต๊ะหมู่บูชา หลังจากตั้งพระบรมศพจำลองบนเมรุแล้ว พระสงฆ์ทั้งวัดสวดพระอภิธรรมจากนั้นจะนำดอกดอกไม้จันทน์ไปถวายยังหน้าพระบรมศพ ตามด้วยประชาชนที่มาร่วมพิธีก็ทยอยกันนำดอกดอกไม้จันทน์ไปถวาย จนเสร็จพิธี ในช่วงเวลาเดียวกันนั้น ชาวบ้านที่จัดขบวนแห่มาจะร่วมกันจุดกรวด ตะไลพลุ ในบริเวณทุ่งนาใกล้เคียงกับวัด เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองงานและประพาดกันระหว่างหมู่บ้านด้วย การจัดงานดังกล่าว นอกจากแสดงถึงความศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นการน้อมรำลึกถึงพระพุทธรูปแล้ว ยังแสดงถึงความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านที่จะทำบุญร่วมกัน ตลอดจนจรรโลงรักษาประเพณีอันดีงาม ให้คงอยู่สืบไป สมควรที่ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดจะส่งเสริมและเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักของคนไทยทั่วไปที่สนใจได้มาร่วมชมงานด้วย

เรียบเรียงโดย อาจารย์วิศิษฐ์ แก้วเอี่ยม : ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอเมืองนครปฐม มหาวิทยาลัยคริสเตียน